

การพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของ
โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

The Development of Academic Management Model Towards Excellence of
Small Elementary Schools Under The Office of The Basic Educational
Commission in The Northeast

ธวัชรรัตน์ หาญเชิงชัย¹, สุชาติ บางวิเศษ² และ ศักดินาภรณ์ นันท์³
Thawanrat Hanchaengchai¹, Suchat Bangwiset² and Sakdinaporn Nuntee³

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Development Administration, Loei Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, Email: hanchaengchai@gmail.com¹

Received: 2024-6-17; Revised: 2024-12-29; Accepted: 2024-12-30

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก 3) สร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก 4) ศึกษาผลการใช้และประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 345 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินคุณภาพ โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก 2) แบบสอบถาม 3) แบบประเมินคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติเพื่อหาความต้องการจำเป็นคือ $PNI_{modified}$

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้อย่างครูอย่างมืออาชีพ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร การกระจายอำนาจทางวิชาการให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม การมุ่งเน้นผลลัพธ์ของผู้เรียน ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง การมีเครือข่ายการบริหารงานด้านวิชาการ 2) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่าองค์ประกอบที่มีความต้องการจำเป็นในพัฒนามากที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับ การเรียน

การสอน รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้อย่างครูอย่างมืออาชีพ และด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ตามลำดับ 3) ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ 1) ชื่อรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) วิธีดำเนินการ 4) แนวการประเมิน 5) เงื่อนไขความสำเร็จ 4) ผลการทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ผลการประเมินคุณภาพเป็นดังนี้ ด้านที่มีระดับคุณภาพมากที่สุด คือคุณภาพด้านความเป็นประโยชน์มี ระดับคุณภาพมากที่สุด รองลงมาคือ คุณภาพด้านความเหมาะสม มีระดับคุณภาพมากที่สุด คุณภาพด้านความเป็นไปได้ ระดับคุณภาพมากที่สุดตามลำดับ

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ, การบริหารงานวิชาการ, ความเป็นเลิศ, โรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

The objectives of this paper are 1) to study the elements of academic management towards excellence in small elementary schools, 2) to study the current conditions. 3) Create and develop an academic management model for excellence in small elementary schools 4) Study the results of the use and evaluation of the academic management model for excellence. of small elementary schools. The research model is an integrated research method. The research area is a small elementary school affiliated to the Primary Education Area Office. In the Northeast. The sample group was 345 school administrators. The key informants are experts in interviews, experts in group discussions, and experts in quality assessment using a specific selection method. The tools used in the research are 1) in-depth interviews, 2) questionnaires, and 3) quality assessments. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and statistical values to determine the necessary need, PNI_{modified}.

The results showed that: 1) Component Study Results Academic Management for Excellence of Small Primary Schools consist 6 The elements include promoting research on teaching and learning. Professional Teacher Learning Management Academic Leadership of Executives Decentralization of academic authority to involve relevant parties. Focusing on learner outcomes Parents and related parties Academic management network 2) Results of the current study Desirable conditions and necessary needs for academic management towards excellence of small elementary schools. It was found that the elements that need the most development are the promotion of research on teaching and learning, followed by professional teacher learning management and academic leadership of administrators,

respectively. 3) Results of Creating and Developing Academic Management Models for Excellence in Small Primary Schools There are 5 elements, namely: 1) Promotion of research on teaching and learning. The details are as follows: 1.) Pattern Name 2) Principle of the model 3) How to proceed 4) Evaluation Guidelines 5) Achievement Conditions 4) Results Trial and Evaluation of Academic Management Model for Excellence of Small Primary Schools The results of the quality assessment are as follows: The aspects with the highest level of quality. The quality of usefulness has the highest level of quality, followed by the quality of suitability. It has the highest level of quality in terms of feasibility quality. The highest quality level in order.

Keywords: Model Development, Academic Administration, Excellence, Small School

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าของประเทศขึ้นอยู่กับทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของการขยายตัวด้านการพัฒนาธุรกิจ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม และเทคโนโลยี การพัฒนาประเทศจึงจำเป็นต้องเริ่มมาจากการพัฒนาคนเสียก่อน การพัฒนาคนนั้น สามารถทำได้หลายรูปแบบ แต่แนวทางที่สำคัญที่สุดก็คือการให้การศึกษา เพราะการศึกษาเป็นกลไก สำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เมื่อคนมีคุณภาพแล้วประเทศก็จะพัฒนาจนเกิดคุณภาพ ตามไปด้วย ทำให้ประชาชนในประเทศนั้นมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความเท่าเทียมและเสมอภาค ในสังคมทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ ดังนั้นการพัฒนาประเทศจึงต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาคน โดยต้องคำนึงถึงการศึกษาเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้สำรวจและพบสภาพปัญหาในโรงเรียนขนาดเล็ก เหมือนกับในปีที่ผ่านมา คือ 1) ด้านคุณภาพการศึกษา นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กในทุกช่วงชั้นและในทุกพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้นักเรียนต่ำกว่านักเรียนจากโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ และยังมีนักเรียนในสัดส่วนที่ต้องปรับปรุงสูงกว่าในทุกช่วงชั้น 2) ด้านการบริหารจัดการ พบว่า อัตราส่วนครูต่อนักเรียน นักเรียนต่อห้องเรียนต่ำกว่ามาตรฐานค่าใช้จ่ายต่อนักเรียน 1 คน สูงกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ๆ อีกด้าน 1 ยังมีโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในพื้นที่ลักษณะพิเศษเช่นพื้นที่ห่างไกลความเจริญ พื้นที่บนภูเขาสูง บนเกาะ ชายขอบของประเทศ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัญหาในการเดินทางไปโรงเรียนของนักเรียน นอกจากนั้นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กยังขาดทักษะในการบริหารจัดการ ซึ่งมีบริบทที่ต่างไปจากโรงเรียนขนาดอื่น ๆ ตลอดจนการเคลื่อนย้ายอพยพของประชากรไปรับจ้างในพื้นที่ต่าง ๆ ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงเรียนขนาดเล็ก นอกจากนี้การที่ประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนแต่ละขนาดที่แตกต่างกันตามบริบทจำนวนนักเรียน ขนาดโรงเรียน จำนวนบุคลากร และคุณภาพของบุคลากร รวมทั้งจำนวนงบประมาณที่ได้รับของโรงเรียนแต่ละแห่ง อาจเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการ

บริหารงาน ดังนั้น สภาพความแตกต่างด้านความพร้อมของสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้เกิดปัญหาในการบริหารงาน โดยเฉพาะด้านวิชาการและด้านบุคลากร ปัญหามักเกิดขึ้นกับโรงเรียนขนาดเล็ก ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนต่ำกว่า 120 คนลงมา จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาและแก้ไขให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการและภารกิจตามขอบข่ายการบริหารงานที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดในการบริหารโรงเรียนในขอบข่ายงานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป และองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญของความสำเร็จของสถานศึกษา จึงได้ทำการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งเป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการนำไปกำหนดเป็นรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. เพื่อศึกษาผลการใช้และประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พัฒนาขึ้น

การทบทวนวรรณกรรม

การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

Good (1973) กล่าวว่า ความหมายของรูปแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้าง หรือทำซ้ำเป็นตัวอย่างเพื่อการเลียนแบบ เป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือหลักการหรือแนวคิด เป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งรวมกันเป็นตัวอย่างประกอบ และเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคม ตามความหมายดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่า รูปแบบ คือ แบบจำลองของสิ่งที่เป็

Bardo & Hartman (1982) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึงชุดของข้อความเชิงนามธรรมเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เราสนใจ เพื่อใช้ในการนิยามคุณลักษณะหรือบรรยายคุณลักษณะนั้น ๆ หรือเป็นชุดของแนวคิดที่ได้รวบรวมไว้ในลักษณะโครงสร้างอย่างเป็นระบบและมีองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สัมพันธ์เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงาน กลยุทธ์พื้นฐาน เงื่อนไขและข้อจำกัดในการนำรูปแบบไปใช้

พริดา มาลาม (2560) อธิบายว่า รูปแบบ คือ สิ่งที่เป็นโครงสร้างทางความคิดโปรแกรม แบบจำลองหรือตัวแบบจำลองสภาพความเป็นจริงที่มีองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ โดยจะต้องพิจารณาว่ามีสิ่งใดบ้างที่จะต้องนำมาศึกษา เพื่อใช้แทนแนวคิดหรือปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง โดยสามารถอธิบายความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนั้นได้ตามองค์ประกอบที่ศึกษาจากรูปแบบนั้น ๆ จากความหมายของรูปแบบดังกล่าว สรุปได้ว่า รูปแบบ คือ สิ่งที่เป็นโครงสร้างหรือแบบจำลองที่แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ที่แสดงขั้นตอนการทำงานหรืออธิบายความสัมพันธ์กันขององค์ประกอบหรือปรากฏการณ์นั้น ๆ

มณีวรรณ แหวนหล่อ (2561) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานหรือกิจกรรม ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและงานอื่น ๆ ซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมมือกันดำเนินกิจกรรม เพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนใหม่ประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลางที่ได้กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพ

หลักการและแนวคิดการบริหารงานวิชาการ

1. ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครูผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

2. มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญสูงสุด

3. มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้

4. มุ่งการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ในทุกช่วงชั้น ทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา

5. มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่ายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และคุณภาพในการจัดและพัฒนาการศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการ ดำเนินงานหรือกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ให้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร เกิดประสิทธิภาพซึ่งส่งผลต่อคุณภาพทางการศึกษาของผู้เรียน

ความหมายความเป็นเลิศ

ความหมายของความเป็นเลิศ มีความหมายหลายด้านและเป็นการยากที่คนส่วนใหญ่จะเห็นพ้องต้องกันให้เป็นกรอบมโนทัศน์ที่เป็นสากล ทางการศึกษาจะมองคุณภาพในลักษณะของประสิทธิผลและ

ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอน ความสามารถของนักเรียนในการแก้ปัญหาวิเคราะห์และวิจารณ์ ในต่างประเทศเริ่มจาก

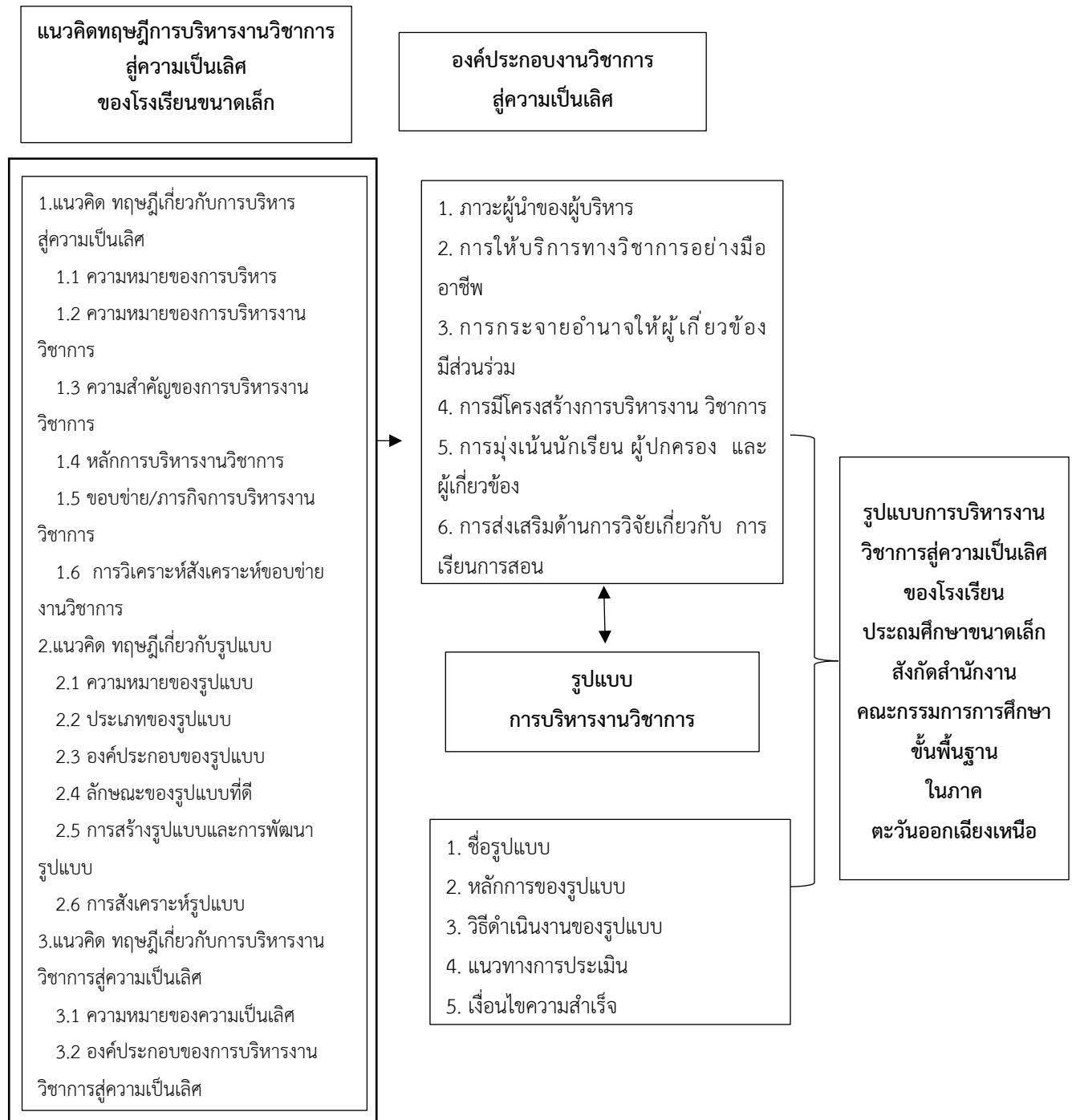
สมาน อัครภูมิ (2559) ความเป็นเลิศ คือ สิ่งที่ต้องการต้องการในการดำเนินกิจการขององค์การ ไม่ว่าจะเป็นการผลิตสินค้าหรือการให้บริการต่าง ๆ ก็ตามโดยการจัดการทรัพยากรขององค์การและวิธีการดำเนินงานที่เชื่อว่าจะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน ส่วนแนวคิดและวิธีการก็หลากหลายแตกต่างกันไป แต่โดยสรุปแล้วจะมีพันธกิจการจัดการ(Management functions) หลักคล้ายกัน คือ มีการวางแผน (Planning) การจัด โครงสร้างและระบบการดำเนินงาน (Organizing) การ อำนวยการปฏิบัติงาน (Leading) และการควบคุม กิจการตามแผน และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้แต่บางตำรา อาจจะแยกการจัดโครงสร้าง และระบบการดำเนินงาน ออกเป็นสองส่วน คือการจัดระบบงาน และการจัด บุคลากรเข้าทำงาน

สรุปได้ว่า ความเป็นเลิศ หมายถึง ระดับความสำเร็จหรือประสิทธิผลของการดำเนินงานที่มีคุณภาพ มีความโดดเด่น เป็นที่พึงพอใจและยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง สามารถเป็นแบบอย่างของงานชนิดเดียวกันได้ รวมทั้งสามารถดำรงคุณภาพไว้ได้อย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ
ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 6,358 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stages Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากรโรงเรียนประถมศึกษาในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 345 คน จากนั้นดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) และเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 1 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญมี 3 กลุ่ม โดยเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เกี่ยวกับ การบริหาร การศึกษา และการออกแบบกิจกรรมการพัฒนาคู กลุ่มที่ 1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน กลุ่มที่ 2 การยืนยันองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน กลุ่มที่ 3 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือในการวิจัย

1. ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยการเก็บข้อมูลเชิงลึกมีลักษณะของคำถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire) และใช้แบบประเมินความเหมาะสม เพื่อยืนยันองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ เป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ
2. แบบสอบถาม (Questionnaire) การวิเคราะห์ข้อมูลเลือกตอบแบบตรวจรายการ (Checklist) และเลือกตอบแบบตรวจรายการตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ใช้แบบประเมินคุณภาพ 5 ด้าน คือ ด้านความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้อง ความครอบคลุม และความเป็นประโยชน์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth interviews) ใช้การเก็บข้อมูลโดยการจดบันทึก และบันทึกเสียง
2. ขออนุญาตขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม (Focus group Discussion) จากแบบประเมินคุณภาพ และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth interviews) ใช้การสังเคราะห์เนื้อหา (Content Synthesis) การยืนยันองค์ประกอบของการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{modified})

3. การสนทนากลุ่ม (Focus group Discussion) ใช้การสังเคราะห์เนื้อหา (Content Synthesis) และ การประเมินคุณภาพโปรแกรม ใช้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่ามี 4 องค์ประกอบ โดย องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากที่สุดคือ ด้านการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับ การเรียนการสอน ($\bar{X}=4.83, S.D. = 0.26$) รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้อย่างครุอย่างมืออาชีพ ($\bar{X}=4.80, S.D. = 0.36$) ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ($\bar{X}=4.77, S.D. = 0.46$) ด้านการกระจายอำนาจทางวิชาการให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.75, S.D. = 0.34$) ด้านการมุ่งเน้นผลลัพธ์ของผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=4.96, S.D.= 0.47$) ด้านการมีเครือข่ายการบริหารงานด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.70, S.D.= 0.50$) ตามลำดับ

ตารางที่ 1 แสดงความเหมาะสมขององค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

องค์ประกอบ	$\bar{X}$	S.D.	ความเหมาะสม
ด้านที่ 1 ด้านการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับ การเรียนการสอน	4.83	0.26	มากที่สุด
ด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนรู้อย่างครุอย่างมืออาชีพ	4.80	0.36	มากที่สุด
ด้านที่ 3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	4.77	0.46	มากที่สุด
ด้านที่ 4 ด้านการกระจายอำนาจทางวิชาการให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม	4.75	0.34	มากที่สุด
ด้านที่ 5 ด้านการมุ่งเน้นผลลัพธ์ของผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง	4.72	0.49	มากที่สุด
ด้านที่ 6 ด้านการมีเครือข่ายการบริหารงานด้านวิชาการ	4.70	0.50	มากที่สุด

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบที่มีความต้องการจำเป็นในพัฒนามากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 ด้านการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับ การเรียนการสอน มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.45$ มีสภาพปัจจุบันอยู่ที่ ($\bar{X}=3.33, S.D. = 0.81$) มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ที่ ($\bar{X} = 4.85, S.D. = 0.45$) รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้อย่างครุอย่างมืออาชีพ มีค่า $PNI_{\text{modified}} = 0.43$ มีสภาพปัจจุบันอยู่ที่ ($\bar{X}=3.47, S.D. = 0.84$) มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ที่ ($\bar{X} = 4.97, S.D. = 0.42$) องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

มีค่า $PNI_{modified} = 0.40$ มีสภาพปัจจุบันอยู่ที่ ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.78) มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ที่ ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.45) ด้านการกระจายอำนาจทางวิชาการให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม มีค่า $PNI_{modified} = 0.38$ มีสภาพปัจจุบันอยู่ที่ ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.78) มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ที่ ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.47) ด้านการมุ่งเน้นผลลัพธ์ของผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง มีค่า $PNI_{modified} = 0.32$ มีสภาพปัจจุบันอยู่ที่ ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.85) มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ที่ ($\bar{X} = 4.96$, S.D. = 0.47) ด้านการมีเครือข่ายการบริหารงานด้านวิชาการ มีค่า $PNI_{modified} = 0.30$ มีสภาพปัจจุบันอยู่ที่ ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.77) มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ที่ ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.48) ตามลำดับ และมีความต้องการจำเป็นรวม เท่ากับ 0.38 สภาพปัจจุบันอยู่ที่ ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.80) สภาพที่พึงประสงค์รวมอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.46) ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

องค์ประกอบ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		ความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านที่ 1 ด้านการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน	3.33	0.81	4.85	0.45	0.45	1
ด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนรู้อย่างครูอย่างมืออาชีพ	3.47	0.84	4.97	0.42	0.43	2
ด้านที่ 3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	3.49	0.78	4.89	0.45	0.40	3
ด้านที่ 4 ด้านการกระจายอำนาจทางวิชาการให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม	3.55	0.78	4.92	0.47	0.38	4
ด้านที่ 5 ด้านการมุ่งเน้นผลลัพธ์ของผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง	3.75	0.85	4.96	0.47	0.32	5
ด้านที่ 6 ด้านการมีเครือข่ายการบริหารงานด้านวิชาการ	3.58	0.77	4.67	0.48	0.30	6
รวม	3.21	0.68	4.75	0.45	0.48	

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผู้วิจัยได้นำตัวชี้วัดที่มีความต้องการจำเป็นมาก 3 ลำดับแรก ของแต่ละองค์ประกอบ มาสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้ได้ รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย

1. ชื่อรูปแบบ
2. หลักการของรูปแบบ
3. วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ
4. แนวทางการประเมิน
5. เงื่อนไขความสำเร็จ และจากการประเมินคุณภาพของผู้ทรงคุณวุฒิผล เป็นดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ประเด็นการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความเหมาะสม
1.คุณภาพด้านความเหมาะสม	4.89	0.17	มากที่สุด
2.คุณภาพความเป็นไปได้	4.90	0.05	มากที่สุด
3.คุณภาพด้านความเป็นประโยชน์	4.91	0.18	มากที่สุด
รวม	4.91	0.18	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.91$,S.D.= 0.18) มีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.89$,S.D.= 0.17) ความเป็นไปได้ ($\bar{X}=4.90$,S.D.= 0.05) และมีความเป็นประโยชน์ ($\bar{X}= 4.91$,S.D.= 0.18)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มี 6 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากที่สุดคือ องค์ประกอบที่ 1 ด้านการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับ การเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.83$, S.D.= 0.26) ระดับความเหมาะสมมากที่สุด รองลงมาคือ องค์ประกอบที่ 2 ด้านการจัดการเรียนรู้อย่างครูอย่างมืออาชีพ ($\bar{X} = 4.80$, S.D.=0.36) ระดับความเหมาะสมอันดับที่ 3 ด้าน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.77$, S.D.=0.46) องค์ประกอบที่ 4 ด้านการกระจายอำนาจทางวิชาการให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.75$, S.D.=0.47) องค์ประกอบที่ 5 ด้านการมุ่งเน้นผลลัพธ์ของผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.72$, S.D.=0.49) และ

องค์ประกอบที่ 6 ด้านการมีเครือข่ายการบริหารงานด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.70$, S.D.=0.50) ตามลำดับ สอดคล้องกับ อมรดา พุทธินันท์ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นผลการศึกษาพบว่า ผลในการพัฒนารูปแบบการบริหารงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR พบว่า องค์ประกอบของทุกองค์ประกอบ มีความเหมาะสม ทุกตัวบ่งชี้ (มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป, ค่าพิสัย ระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 และผล ต่างระหว่างฐานนิยมกับ มัธยฐานไม่เกิน 1.50) องค์ประกอบของรูปแบบ การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 4 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 19 องค์ประกอบ หลัก 114 ตัวบ่งชี้ ผู้บริหารสถานศึกษา และหรือหัวหน้างานวิชาการมีความ คิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการ จำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} 3.21$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ 1 ด้านการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับ การเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 0.81) รองลงมา คือ องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้ อย่างครูอย่างมืออาชีพ ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.84) และด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ที่ ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.78) ซึ่งมีความสอดคล้องกับ นฤมล รัตนอ่อน และ อาคม อึ้งพวง (2564) ได้ทำวิจัยเรื่องความต้องการจำเป็นในการพัฒนางานด้านวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการ พัฒนางานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 5 พบ ว่า โดยเรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้ 1) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน สถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) ด้านการนิเทศการศึกษา 4) ด้านการพัฒนา หลักสูตรในสถานศึกษา 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 6) ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

2. สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับ การเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.45) รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนรู้อย่างครูอย่าง มืออาชีพ ($\bar{X} = 4.97$, S.D. = 0.42) และด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.45) ซึ่งมีความสอดคล้องกับ นฤมล รัตนอ่อน และ อาคม อึ้งพวง (2564) ได้ทำวิจัย เรื่องความต้องการจำเป็นในการพัฒนางานด้านวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนางาน

วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า โดยเรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้ 1) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) ด้านการนิเทศการศึกษา 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 6) ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

3. ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ลำดับที่ 1 ด้านการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับ การเรียนการสอน มีค่า $PNI_{modified} = 0.45$ ลำดับที่ 2 ด้านองค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้อย่างครูอย่างมืออาชีพ มีค่า $PNI_{modified} = 0.43$ ลำดับที่ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร มีค่า $PNI_{modified} = 0.403$ ลำดับที่ 4 ด้านการกระจายอำนาจทางวิชาการให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม มีค่า $PNI_{modified} = 0.38$ และลำดับที่ 5 ด้านการมุ่งเน้นผลลัพธ์ของผู้เรียน ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง มีค่า $PNI_{modified} = 0.32$ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ นฤมล รัตนอ่อน และ อาคม อึ้งพวง (2564) ได้ทำวิจัยเรื่องความต้องการจำเป็นในการพัฒนางานด้านวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า โดยเรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้ 1) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) ด้านการนิเทศการศึกษา 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 6) ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

วิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายละเอียดดังต่อไปนี้ 1) ชื่อรูปแบบ คือ การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) หลักการของรูปแบบ คือ (1) รูปแบบมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (2) รูปแบบมีความเหมาะสม (3) รูปแบบมีความเป็นไปได้และมีความเป็นประโยชน์ 3) วิธีดำเนินงานตามองค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 6 ด้านดังต่อไปนี้ 1) ด้านการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับ การเรียนการสอน 2) ด้านการจัดการเรียนรู้อย่างครูอย่างมืออาชีพ 3) ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร 4) ด้านการกระจายอำนาจทางวิชาการให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม 5) ด้านการมุ่งเน้นผลลัพธ์ของผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง 6) ด้านการมีเครือข่ายการบริหารงานด้านวิชาการ สอดคล้องกับ กันตวุฒิ การดี (2565) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วม รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการจัดการเรียนรู้และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ สุด คือ ด้านการจัด

บรรยากาศสภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ และ 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เช่น การจัดทำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) การวิเคราะห์และอภิปรายผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษากำหนดเป้าหมายรายละเอียดของกลยุทธ์ นำผลการศึกษาระดมความคิดเห็นวิเคราะห์หลักการแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการสร้างแผนกลยุทธ์การนำวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้ในการพัฒนาและแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการให้คำปรึกษา ด้านที่ 2 การจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้เช่น การวิเคราะห์สภาพปัญหาการกำหนดเป้าหมายรายละเอียดของกลยุทธ์ การนำวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้ในการพัฒนาและการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนา ด้านที่ 3 การจัดการเรียนรู้เช่น การจัดทำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) การวิเคราะห์สภาพปัญหาการกำหนดเป้าหมาย รายละเอียดของกลยุทธ์การศึกษาวิเคราะห์สังเคราะห์หลักการแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการสร้างแผนกลยุทธ์ และการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนา และด้านที่ 4 การมีส่วนร่วม เช่น การวิเคราะห์สภาพปัญหาการกำหนดเป้าหมาย รายละเอียดของกลยุทธ์การนำกรอบแนวคิดของ แมคคินซี (McKinsey 7-S Framework) มาใช้ในการพัฒนาการทำข้อตกลง (MOU) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการนำวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพ

วิจัยวัตถุประสงค์ที่ 4 พบว่า ผลการทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการทดลองใช้ทั้ง 3 โรงเรียน ได้นำรูปแบบการบริหารงานวิชาการ สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D.=0.18) มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.89$, S.D.= 0.17) ความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.90$, S.D.= 0.05) และมีความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.91$, S.D.= 0.18)

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยทำให้ได้ คือ รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีคุณภาพระดับมาก ดังนี้

1. ชื่อรูปแบบ
2. หลักการของรูปแบบ
3. วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ
 - 1) ด้านการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับ การเรียนการสอน
 - 2) ด้านการจัดการเรียนรู้อย่างครุอย่างมืออาชีพ
 - 3) ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

- 4) ด้านการกระจายอำนาจทางวิชาการให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม
 - 5) ด้านการมุ่งเน้นผลลัพธ์ของผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง
 - 6) ด้านการมีเครือข่ายการบริหารงานด้านวิชาการ
4. แนวทางการประเมิน
 5. เงื่อนไขความสำเร็จ

สรุป

จากการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ พบว่ามี 6 องค์ประกอบ เรียงตามความต้องการจำเป็นมากที่สุด ได้แก่ องค์ประกอบที่ 3 ด้านการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน องค์ประกอบที่ 1 ด้านการจัดการเรียนรู้อย่างครูอย่างมืออาชีพ องค์ประกอบที่ 2 ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร องค์ประกอบที่ 5 ด้านการกระจายอำนาจทางวิชาการให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม องค์ประกอบที่ 6 ด้านการมุ่งเน้นผลลัพธ์ของผู้เรียน ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้อง และองค์ประกอบที่ 4 ด้านการมีเครือข่ายการบริหารงานด้านวิชาการ ตามลำดับ และจากการสร้างและพัฒนาทำให้ได้รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีคุณภาพระดับมาก ผู้บริหารและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการแก่ผู้บริหารสถานศึกษาได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ด้านการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน โรงเรียนควรให้การส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิจัยของครูและบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ สร้างความตระหนักให้ครูและบุคลากรเห็นความสำคัญของการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการนำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ด้านการจัดการเรียนรู้อย่างครูอย่างมืออาชีพ โรงเรียนควรร่วมกันกำหนดนโยบายเรื่องของการจัดหา และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ สนับสนุนให้ครูและบุคลากรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนศึกษาดูงานเพื่อนำมาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ และต้องร่วมกันวางแผนในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีทางการศึกษา
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนควรนำแผนปฏิบัติการประจำปีมาใช้เป็นแนวทางให้ครูและบุคลากรจัดทำแผนการเรียนการสอนในแต่ละวิชา การกำหนดเป้าหมายความสำเร็จตัวชี้วัดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านวิชาการให้ชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในทิศทางเดียวกันของสถานศึกษา และร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาระยะยาว 3 ปี เพื่อเป็นแนวทางร่วมกันเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามหลักสูตร

4. ด้านการกระจายอำนาจทางวิชาการให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม โรงเรียนควรร่วมกันในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของโรงเรียนมีความสอดคล้องกับหลักสูตร สนับสนุนส่งเสริมครูให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการใช้หลักสูตร และการบริหารจัดการปรับปรุงหลักสูตรด้านวิชาการให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้

5. ด้านการมุ่งเน้นผลลัพธ์ของผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง โรงเรียนควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการสนับสนุนส่งเสริม และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนและจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อความต้องการของครูและผู้เรียน

6. ด้านการมีเครือข่ายการบริหารงานด้านวิชาการ โรงเรียนควรมีแนวนโยบายและโครงสร้างการบริหารงานวิชาการและผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งผู้บริหารควรขอความร่วมมือเครือข่ายในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน การจัดการทรัพยากร ร่วมกันของเครือข่าย บรรยากาศแห่งความเสมอภาค และแรงจูงใจในการทำงานร่วมกันของสมาชิก และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน การระดมทรัพยากร การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการวัดและประเมินผลผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ตามทัศนะของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน เพื่อให้ได้แนวคิดและมุมมองที่หลากหลาย ควรมีการศึกษาวิจัยต่อยอดเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการ สู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก เนื่องจากผลการศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าลำดับความต้องการจำเป็นที่มีความต้องการมากที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับ การเรียนการสอน หารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ให้ครอบคลุมองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาให้มากกว่านี้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างแท้จริง และควรขยายประชากรในการวิจัยให้กว้างขึ้น จากโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

- กันตจุฑา การดี. (2565). แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- นฤมล รัตน์อ่อน และ อาคม อึ้งพวง. (2564). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนางานด้านวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(8), 205-219.

- พิตดา มาลาม. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- มณีวรรณ แหวนหล่อ. (2561). สภาพการบริหารงานวิชาการของครูในระดับประถมศึกษา (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สมาน อัครภูมิ. (2559). ความเป็นเลิศและการจัดการความเลิศ. วารสารบริหารการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 16(1), 1 - 7.
- อมลรดา พุทธินันท์. (2561). รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Bardo, J.W. & Hartman, J.J. (1982). Urban sociology: A systematic introduction. New York: F.E. Peacock.
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607 – 610.